

Sakspapirer

Årsmøte i Ullensaker Arbeiderparti 2019

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	1
Sak 1: Godkjenning av innkalling og dagsorden	2
Sak 2: Konstituering	2
Styrets innstilling til møtefunksjonærer	2
Styrets innstilling til forretningsorden	2
Sak 3: Årsmelding	4
Årsmelding for Ullensaker Arbeiderparti 2018-19	4
Beretning fra kommunestyregruppa	8
Beretningen fra kommunestyregruppa ettersendes når den er klar.	8
Sak 4: Regnskap 2018	9
Regnskap 2018 – Ullensaker Arbeiderparti	9
Revisjonsberetning	11
Sak 5: Budsjett 2019	12
Sak 6: Innkomne forslag	13
1. Legemiddelmangel – samfunnssikkerhet og beredskap	13
2. Elektronisk dokort	13
3. Bedre tilrettelegging for personer med fordøyelsessykdommer	14
4. Gratis skolemat i grunnskolen	14
5. Munnsykdommer og tenna en del av kroppen – må frontes av Ap sentralt!	15
6. Saudi-Arabias fengsling og pisking av Raif Badawi med flere må stoppes	15
7. Kongedømme til helhetlig demokratisk konstitusjon	16
8. Økt beredskap ved strømforsyning	16
9. Styrk nødnettet	17
Forslag innkommet etter fristen	17
10. Todeling av foreldrepermisjonen	17
11. Sosial boligpolitikk for alle	18
12. Olje og gass	19
13. Forby atomvåpen	20
14. Landbruk	21
15. Grønn transport	22
16. Forsvarsmateriell	23
17. Et offentlig utdanningsløp	23
18. En yrkesfaglig skolepolitikk	24
19. Bistand til bedre sanitære forhold	26
20. Avskaffe abortnemndene	27

Sak 1: Godkjenning av innkalling og dagsorden

Saksliste

Styrets innstilling

1. Godkjenning av innkalling og dagsorden
2. Konstituering
3. Årsmelding 2018
4. Regnskap 2018
5. Budsjett 2019
6. Innkomne saker
7. Valg
8. Eventuelt

Sak 2: Konstituering

Styrets innstilling til møtefunksjonærer

Ordstyrer:	Ola Flem
Referent:	Britt Knutsen
Protokollunderskrivere:	Arne Arnesen Beathe Christensen

Styrets innstilling til forretningsorden

1. Taletid

Taletiden begrenses til 3 minutter første og 2 minutter andre gang.

Dirigenten har for øvrig, når denne finner det påkrevet, rett til å fremme forslag om ytterligere tidsbegrensning og strek med inntegnede talere.

Innlegg til dagsorden gis én gang per sak og med en taletid på 2 minutter.

Alle taler til årsmøtet skal foregå fra talerstolen.

2. Forslag

Alle forslag skal leveres skriftlig til dirigentbordet og signert med forslagsstillers navn. Etter at strek er satt kan nye forslag ikke fremsettes.

3. Votering

Deltakerne kan ikke forlate eller gå inn i salen under votering.

Vedtak gjøres med alminnelig flertall med mindre vedtektene krever noe annet.

Voteringer skjer skriftlig dersom 1/3 av deltakerne kreves det. Ved personvalg er det tilstrekkelig at én deltaker ber om skriftlig votering.

Sak 3: Årsmelding

Årsmelding for Ullensaker Arbeiderparti 2018-19

Årsmøte 2018

Årsmøtet i 2018 ble avholdt 5. februar i kommunestyresalen på rådhuset. Årsmøtet behandlet 17 innkomne politiske forslag, valgte nytt styre og delegater til årsmøtet i Akershus Arbeiderparti.

Medlemsmøter

Medlemsmøtet er det høyeste organet i kommunepartiet mellom årsmøtene. Det har vært avholdt 4 medlemsmøter i perioden.

23. mai:

Bypolitikk og grøntområder i framtidens Ullensaker
Valg av programkomité og nominasjonskomité

27. september:

Nominasjon av ordfører- og varaordfører kandidat
Innspill til programarbeidet
Næringsskatt på eiendom

28. november:

Nominasjon av kommunestyrekandidater
Vedtak av kommunevalgprogram

14. desember:

Valg av valgkamputvalg
Supplering av valgkomiteen

Styret

Styret har bestått av:

Elin L'Estrange, leder
Britt Knutsen, nestleder
Ola Flem, sekretær
Irene Furulund, kasserer
Vinjar Tufte, studieleder
Ingrid Mundal, kvinnekontakt
Carl Otto Saugen, styremedlem
Håvard Uhlen, seniorkontakt

AUFs representant har vært Line Jensen Langnes.

Britt Knutsen har vært styrets representant i kommunestyregruppa.

1. mai-komiteen

Komiteen ble satt ned av årsmøtet og fungerte fram til 1. mai-arrangementet.

Komiteen besto av:
Irene K Furulund, leder
Asbjørn Gundersen
Solveig Hjelpdal
Svein Tore Olsen

Programkomiteen

Programkomiteen ble satt ned på medlemsmøte i mai, og fungerte fram til programmet ble vedtatt i november.

Komiteen besto av:
Eyvind Schumacher, leder
Irene Furulund
Lars Hjetland
Anneli Lund Weng
Carl Otto Saugen
Toril Håkonsen
Bård Antonsen
Solveig Hjelpdal

AUFs representant var June Gruer.

Nominasjonskomiteen

Nominasjonskomiteen ble satt ned på medlemsmøte i mai, og fungerte fram til nominasjonsmøtet i november

Komiteen besto av:
Tonje Brenna, leder
Arne Arnesen
Ingrid Mundal
Ola Flem
AUFs representant var Line Jensen Langnes

Valgkamputvalget

Valgkamputvalget ble satt ned på medlemsmøte 14. desember. Utvalget fungerer fram til kommunevalget i 2019.

Utvalget består av:
Lars Hjetland, leder
Britt Knutsen
Asbjørn Gundersen
Tone Elstad
Joakim Gebhardt
AUFs representant er Ramjar Latifi

Eyvind Schumacher og Irene Furulund tiltrer utvalget.

Representasjon

Delegater på årsmøte i Akershus Arbeiderparti

Beathe Christensen
Britt Knutsen
Ingrid Mundal
Line Jensen Langnes
Per Hagelia
Svein Tore Olsen
Vinjar Tufte
Vita K. Rakkenes

Medlemmer av representantskapet til Akershus Arbeiderparti:

Elin L'Estrange
Eyvind Schumacher
Irene Furulund

Stortinget

Anniken Huitfeldt, stortingsrepresentant

Arbeiderpartiets sentralstyre

Anniken Huitfeldt, kvinnepolitisk leder

Akershus fylkesting

Tonje Brenna, gruppeleder
Elin L'Estrange, fylkestingsrepresentant

Styret i Akershus Arbeiderparti

Tonje Brenna, nestleder
Elin L'Estrange, varamedlem til styret

Valgkomiteen i Akershus Arbeiderparti

Carl Otto Saugen

Medlemmer

Medlemstallet var 207 per 31. desember 2018. På samme dato i 2017 var medlemstallet 213.

Arbeiderpartiets sentralledd styrer medlemsregisteret, og i 2018 har det blitt fjernet noe funksjonalitet for å tilpasse registeret til nye personvernregler (GDPR). Som en konsekvens av dette har det ikke vært mulig å sende ny giro på papir til medlemmer som ønsker dette. Dette har gjort det noe vanskeligere å jobbe med kontingentinnkreving, særlig overfor eldre medlemmer som ikke bruker Vipps. Denne problemstillingen har vært løftet overfor Akershus Arbeiderparti, og det jobbes med løsninger for å gjøre det lettere for medlemmene å betale kontingent.

Politisk arbeid

Den viktigste politiske saken for Ullensaker Arbeiderparti i 2018 har vært arbeidet mot tredje rullebane på Oslo Lufthavn. Det har vært avholdt møter med leder av transportkomiteen på Stortinget, Sverre Myrli, der vårt syn har vært presentert. Leder i Ullensaker Arbeiderparti deltok i paneldebatt om 3. rullebane, og har også frontet vårt syn i media ved flere anledninger. Ullensaker Ap har også løftet tredje rullebane som sak på årsmøtet til Akershus Arbeiderparti og i styret til Akershus Arbeiderparti. Kommunestyregruppa har behandlet saken i flere omganger. Vi har holdt tett kontakt med organisasjonen Nei til tredje rullebane, og har hatt stor nytte av dette samarbeidet. Styret oppfordrer kommunepartiet til å fortsette arbeidet mot tredje rullebane i 2019.

Året har vært preget av mye politisk arbeid også innad i Ullensaker Ap. Det viktigste arbeidet har dreid seg om forberedelser til kommunevalget i 2019. Det har vært avholdt flere utadrettede aktiviteter for å samle inn politiske innspill til vårt program, blant annet flere stands der innbyggere ble oppfordret til å komme med forslag. Nettportalen dittforslag.no ble brukt til å hente innspill fra innbyggere. Det har vært avholdt medlemsmøte for å samle inn innspill til programmet fra partiorganisasjonen.

Programkomiteen som forberedte utkast til program har gjennomført en rekke samråd og møter med relevante lag og foreninger i vår kommune. Dette var et viktig arbeid som førte til at vi fikk mange gode forslag til politiske tiltak, og vi fikk også knyttet viktige bånd til lag og foreninger i kommunen. Programmet til kommunevalget ble vedtatt i november 2018.

Aktiviteter

1. mai

I samarbeid med LO og SV ble 1. mai markert med frokost på Olaløkka og kveldsarrangement på Herredshuset. Begge arrangementene var godt besøkt, og tilbakemeldingene fra deltakerne var positive.

Hovedtaler på frokosten var Åsmund Aukrust, stortingsrepresentant. I tillegg var det appeller ved ungdomssekretær i Fellesforbundet, Joakim Gebhardt, leder i Ullensaker Arbeiderparti Elin L'Estrange og tidligere leder i Ullensaker AUF, Anneli Lund Weng.

På kveldsarrangementet var det kulturelle innslag ved Hovin Musikkorps og Flaming Youth. Hovedtaler var AUF-leder Mani Hussaini. I tillegg var det appeller ved leder i Ullensaker AUF Line Jensen Langnes, Mahmud Ahmad fra Ullensaker SV, Gunnar Holm fra LO Øvre Romerike, Eivind Kråbøl Rønning fra Rød Ungdom og gruppeleder for Ullensaker Arbeiderparti Eyvind Schumacher.

Julebord

Julebordet til Ullensaker Arbeiderparti ble gjennomført på Olaløkka 14. desember. Julebordet var gratis og åpent for alle medlemmer, og ble i år kombinert med et kort medlemsmøte.

Utadrettede aktiviteter

Forberedelser til kommunevalget i 2019 har vært sentralt i arbeidet i 2018. Det har vært gjennomført en bred program- og nominasjonsprosess med vekt på at flest mulig medlemmer og innbyggere skal kunne komme med innspill.

I forbindelse med Arbeiderpartiets nasjonale kampanjeuker i mai/juni 2018 ble det gjennomført aksjoner for å samle inn innspill til kommunevalgprogrammet.

Det ble også gjennomført to stands på Jessheimdagene i august, og én stand i september i forbindelse med at det var ett år igjen til kommunevalget.

Samarbeidspartnere

Ullensaker AUF er en viktig samarbeidspartner for Ullensaker Arbeiderparti, og deltar i alle styrer, råd og utvalg i kommunepartiet. AUF har spilt en viktig rolle i utviklingen av ny politikk fram mot kommunevalget i 2019, og det er gledelig å se at AUF-laget er har stor aktivitet og mange medlemmer.

Styrking av samarbeidet med fagbevegelsen har vært prioritert i 2018. LO Øvre Romerike har bidratt til 1. mai-arrangementet. I tillegg har LO Øvre Romerike og Handel og Kontor nominert kandidater til kommunestyrelista. Et tettere faglig-politisk samarbeid bør være prioritert også i årene som kommer.

I tillegg har Ullensaker Arbeiderparti et godt samarbeid med de andre rødgrønne partiene i Ullensaker, både gjennom felles opposisjonsarbeid i kommunestyret og gjennom felles arrangementer på 1. mai.

Samarbeidet med frivillige lag og foreninger i kommunen har vært styrket året som har gått, særlig gjennom programkomiteens arbeid. Det har vært avholdt en rekke møter og samråd med et bredt spekter av organisasjoner. Dette gir Ullensaker Arbeiderparti viktige innspill i programarbeidet, og gjør også at vi styrker vår kontakt med grasrota og innbyggerne i kommunen. Organisasjonen Nei til tredje rullebane har vært en særlig viktig samarbeidspartner i året som har gått, og styrker kommunepartiets arbeid med en viktig politisk sak for våre innbyggere.

Økonomi

Ullensaker Arbeiderparti har en trygg økonomi, men det er ønskelig å redusere i kostnader i mellomvalgår for å kunne bruke noe mer på valgkamp. Styret i Ullensaker Arbeiderparti har tolket årsmøtets signaler som et mandat til å kutte i utgifter og forsøke å redusere kostnader, uten at dette går på bekostning av aktivitet. Det er derfor brukt ca 50 000 mindre enn budsjett i 2018. Noen av tiltakene som ble gjennomført var at delegater på Akershus Arbeiderpartis årsmøte ikke fikk dekket overnatting, og at den årlige samlingen for kommunestyregruppa ble gjort om til et dagsseminar med middag. Styret oppfordrer framtidige styre til å fortsette dette arbeidet, blant annet ved å jobbe for å sikre en mer stabil partifinansiering for Ullensaker kommune.

Beretning fra kommunestyregruppa

Beretningen fra kommunestyregruppa ettersendes når den er klar.

Sak 4: Regnskap 2018

Regnskap 2018 – Ullensaker Arbeiderparti

	Bokført		
Inntekter:	2017	Budsjett 2018	Bokført 2018
Medlemskontingent	22902,30	23000,00	25859,28
Ullensaker kommune	58655,00	58600,00	58655,00
Fylkesmannen	56711,70	57000,00	59038,02
Folkets Hus Fond/	0,00	0,00	0,00
Ref. utlegg	0,00	0,00	0,00
01.mai	15000,00	15000,00	16036,00
Sum driftsinntekter	153269,00	153600,00	159588,30
Kostnader:			
Repr/årsmøte Akershus AP	21625,00	20000,00	16450,00
Møter	10581,81	10000,00	2476,25
1.mai arrangement	43539,00	40000,00	38104,35
Julebord	40307,00	20000,00	19173,00
Kurs, konferanser og senioraktivitet	31929,00	30000,00	3192,00
Data/kontorrekvisita	0,00	0,00	0,00
Porto	881,00	1000,00	168,00
SMS-utsendelser	3462,50	3000,00	975,00
Trykksaker	190,36	500,00	0,00
Telefon	1000,00	500,00	0,00
Reiser, diett og bilgodtgjørelse	0,00	500,00	0,00
Mediastrategi/promotering	2481,79	2500,00	535,00
Annonser	500,00	500,00	500,00
Landsmøtefond	0,00	0,00	0,00
Kontingent (Herredshuset)	400,00	500,00	400,00
Gaver/blomster	2305,00	3000,00	3138,00
Ref. utlegg politikerskolen	0,00	0,00	0,00
Økonomisk støtte til AUF		5000,00	5000,00
Valgkamp	135058,24	0,00	0,00
Sum driftskostnader	294260,70	137000,00	90111,60
Driftsresultat	-140991,70	16600,00	69476,70
Renteinntekter			33914,75
Rentekostnader			0,00
Resultat			103391,45

Balanseregnskap	01.01.19
------------------------	-----------------

Eiendeler pr. 01.01.2019

Bank:	kontonr./medlemsnr.	
DNB	1602.50.52076	140469,30
DNB	1645.08.34452	106933,56
COOP ØST	1354283205	1902906,77
Sum eiendeler		2150309,63

Egenkapital og gjeld

Egenkapital pr. 01.01.2018	2046918,18
Årsresultat pr. 31.12.2018	103391,45
Sum egenkapital og gjeld	2150309,63

fotnoter balanseregnskap

**1 Renteinntekter 2018:*

DNB	1602.50.52076	32,30
DNB	1645.08.34452	693,76
COOP ØST	1354283205	33188,69
Sum		
renter:		33914,75

**2 Egenkapital pr. 01.01.2018:*

DNB	1602.50.52076	960,3
DNB	1645.08.34452	176239,8
COOP ØST	1354283205	1869718,08
		2046918,18

Revisjonsberetning

Til: Årsmøtet i Ullensaker Arbeiderparti.

REVISJONSBERETNING FOR 2018.

Regnskapet for 2018 er lagt fram for revisjon. Revisorene har mottatt regnskap med bilag samt budsjett og utskrifter av styremøtereferatene.

Bilagene er gjennomgått. De er attestert av leder. Regnskapet er meget oversiktlig ført. Det er gjort opp med et driftsoverskott på kr. 69 476,70. Finansinntektene utgjør kr. 33 914,75. Årsoverskott for 2018 blir etter dette kr. 103 391,45.

Kapitalen fra Folkets hus minnefond står på konto i COOP ØST. Innestående pr. 31.12 2018 utgjør kr 1 902 906,77 inkl. renter for 2018 med kr 33 188,69. Dette gir en avkastning på 1,775 % av innestående pr. 1.1.2018. Dette er en svak økning. Det har ikke vært transaksjoner på kontoen i 2018. Den er kun tilført renter.

Egenkapitalen er økt med årets overskott til kr. 2 150 309,63. Dette er likt med innestående i DNB og COOP. Regnskapstallene stemmer overens med framlagte kontoutskrifter.

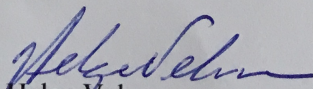
Regnskapet for 2018 viser et overskott som er vesentlig større enn i vedtatt budsjett. Inntektene er i god overensstemmelse med budsjettet. På utgiftssiden har styret vært meget nøkterne. Det er særlig postene møteutgifter og kurs & konferanser som ligger vesentlig under budsjett. UAP hadde et vesentlig driftsunderskott i 2017, og vi er enig i at egenkapitalen ble bevisst styrket i 2018. Dette med tanke på at 2019 er et valgkampår.

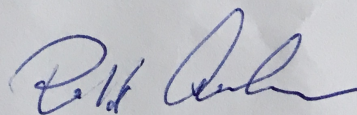
Revisorene har ikke kjennskap til andre forhold som kan ha betydning for vurderingen av regnskapet. Vi tilrår derfor at det framlagte regnskapet med et årsoverskott på kr 103 391,45 inkl. kapitalavkastning, og egenkapital på kr. 2 150 309,63 blir fastsatt som årets resultat.

Forslag til vedtak:

Regnskapet for Ullensaker Arbeiderparti for 2018 godkjennes med et årsoverskott på kr. 103 391,45, og en egenkapital pr. 31.12.18 på kr. 2 150 309,63. Kasserer og styret anbefales meddelt ansvarsfrihet.

Jessheim, 25. januar 2019.

Helge Velure
revisor

Rolf Andersen
revisor

Sak 5: Budsjett 2019

Ullensaker Arbeiderparti

Budsjett 2019

Styrets innstilling

	Bokført			
Inntekter:	2017	Bokført 2018	Budsjett 2019	Merknader
Medlemskontingent	22902,30	25859,28	25000,00	
Ullensaker kommune	58655,00	58655,00	58600,00	
Fylkesmannen	56711,70	59038,02	59000,00	
Folkets Hus Fond	0,00	0,00	0,00	
Ref. utlegg	0,00	0,00	0,00	
01.mai	15000,00	16036,00	15000,00	
Sum driftsinntekter	153269,00	159588,30	157600,00	
Kostnader:				
Repr/årsmøte Akershus AP	21625,00	16450,00	20000,00	
Møter	10581,81	2476,25	5000,00	
1.mai arrangement	43539,00	38104,35	40000,00	
Julebord	40307,00	19173,00	20000,00	
Kurs, konferanser og senioraktivitet	31929,00	3192,00	10000,00	1
Porto og sms-utsendelser	4343,50	1143,00	3500,00	
Trykksaker	190,36	0,00	30000,00	2
Telefon	1000,00	0,00	0,00	
Reiser, diett og bilgodtgjørelse	0,00	0,00	0,00	
Annonser	2941,49	1035,00	10000,00	3
Landsmøtefond	0,00	0,00	0,00	
Kontingent (Herredshuset)	400,00	400,00	400,00	
Gaver/blomster	2305,00	3138,00	2000,00	
Økonomisk støtte til AUF		5000,00	5000,00	
Valgkamp	135058,24	0,00	115000,00	4
Sum driftskostnader	294220,40	90111,60	260900,00	5
Resultat 2019			-103300,00	

Merknader

- 1 Valgkampskolering og budsjettkonferanse
Trykksaker til
- 2 valgkamp
- 3 Inkludert Facebook-annonser
- 4 Kostnader til valgkamp som ikke dekkes av andre poster
- 5 Budsjettert driftsunderskudd tilsvarer overskudd inkludert finansinntekter i 2018.

Sak 6: Innkomne forslag

1. Legemiddelmangel – samfunnssikkerhet og beredskap

Forslagsstiller: Irene Furulund

Ved svikt i forsyningen av legemidler til Norge har vi svært begrensede muligheter til å produsere egne legemidler uten import av virkestoffer. Store deler av legemiddelindustrien er avhengig av råstoffer fra **Kina** og **India**, og det er minimalt lagerhold i alle ledd. **Ved en krisesituasjon kan Norge som et lite marked havne bakerst i køen når legemiddelfirmaene skal fordele legemidlene på verdensmarkedet. I tillegg gjør lave legemiddelpriser i Norge oss til et mindre attraktivt land for legemiddelindustrien. (Statlig forhandlede refusjonsordninger).**

En av de vanligste årsakene til stans i forsyningen av legemidler er produksjonsproblemer og **ulykker ved produksjonsanleggene. Naturkatastrofer som orkan eller flom** i områder der det produseres mye legemidler, kan i tillegg gi store ringvirkninger for resten av forsyningskjeden. Ved **sikkerhetsspolitisk spente situasjoner** kan land med høy egenproduksjon av legemidler innføre **eksportrestriksjoner for å sikre egen befolkning tilstrekkelig medisiner**. Svikt i IKT-infrastruktur og forfalskninger og svindel med partier av legemidler er også eksempler på hendelser som kan føre til alvorlig svikt i legemiddelforsyningen.

En del tiltak er gjennomført, men mye gjenstår.

Helseforetakene (sykehus) har varslet mangelsituasjoner til legemiddelverket regelmessig i mange år. I 2012/2013 skjerpet myndighetene kravet til legemiddelindustrien om varsling av mangelsituasjoner. Fra ca. 2015 innførte helsedirektoratet / legemiddelverket unntaksordning med tillatelse til utlevering av utenlandske pakninger.

Økt egenproduksjon og internasjonalt samarbeid er nødvendig.

Import av utenlandske legemidler er en omfattende og krevende prosess. Norske grossister (3 kjeder) står nærmest med lua i hånda på det internasjonale spotmarkedet – og «når krybba er tom bites hestene». En statlig ikke-kommersiell grossist med ansvar for tiltak ved legemiddelmangel vil kunne inngå forpliktende internasjonale avtaler og forhandlinger med nordiske og europeiske myndigheter.

Ullensaker Arbeiderparti vil:

1. Styrke norsk legemiddelproduksjon
2. Etablere statlig grossistvirksomhet med ansvar for tiltak ved legemiddelmangel.

Styrets innstilling: Vedtas

2. Elektronisk dokort

Forslagsstiller: Anneli Lund Weng

I Norge er det ca. 40 000 mennesker som har IBD, men det er også store mørke tall siden det er mange som venter lenge før de reiser til lege eller legen bestiller riktig undersøkelse siden det ikke er nok kunnskap om disse sykdommene. IBD er en kronisk inflammatorisk fordøysessykdom. I aktiv sykdomsfase er IBD pasienter helt avhengig av toalett og mange blir isolerte fordi de ikke tør å gå ut av døren og vekk fra toalettet sitt. Det er stor forekomst

av andre fordøyelsessykdommer i Norge og disse pasientene er også avhengig av toalett i perioder. For eksempel er det ca. 15% av befolkningen som har IBS, irritabel tarmsykdom.

Landsforeningen mot fordøyelsessykdom (LMF) sender ut, til sine medlemmer, noe de kaller for "dokort". Dette er et papirkort som er ment til å brukes når det er lang kø på do og du akutt må på do så kan du vise frem dette kortet hvor det står "Innehaveren av dette kortet har en kronisk fordøyelsessykdom som gir behov for hurtig tilgang til toalett". I de store byene i Norge er det mange toaletter som er utstyrt med betalingsautomat og det er flere av disse som ikke er elektroniske, du må altså betale med en 10 eller 20 kroning. Pasienter med en fordøyelsessykdom har allerede store utgifter og selv om 10 kroner ikke høres ut som så mye så kan det raskt bli store summer for en som er i en aktiv sykdomsperiode.

Ullensaker Arbeiderparti mener derfor at disse kortene som LMF sender ut skal bli elektroniske slik at pasienter med fordøyelsessykdommer ikke må betale hver gang de skal på et offentlig toalett og at sykehusene i Norge skal overta utleveringen av disse slik at man ikke må være medlem i en organisasjon for å få dette kortet. Sykehuset skal også bare levere ut disse kortene til pasienter med stilt diagnose.

Ullensaker Arbeiderparti vil derfor:

- Ha elektronisk betalingsautomat på alle offentlige toaletter
- Lage et gratis elektronisk dokort til pasienter med en fordøyelsessykdom som deles ut av sykehuset ved stilt diagnose

Styrets innstilling: Avvises til fordel for forslag 3

3. Bedre tilrettelegging for personer med fordøyelsessykdommer

Forslagsstiller: Styret

Det er minst 24 000 personer i Norge som har de inflammatoriske tarmsykdommene Crohns sykdom og ulcerøs kolitt. For personer med fordøyelsessykdom er det avgjørende med god tilgang på toaletter i det offentlige rom. En rekke stater i USA har innført Ally's Law, som sikrer at personer med fordøyelsessykdommer skal ha rett til å benytte personaltoaletter dersom det ikke finnes noe tilgjengelig offentlig toalett. Ullensaker Arbeiderparti mener det bør vurderes å innføre en tilsvarende regulering i Norge.

Styrets innstilling: Vedtas

4. Gratis skolemat i grunnskolen

Forslagsstiller: Irene K. Furulund

Næring gir læring! Verdien av et næringsrikt skolemåltid er godt dokumentert både i folkehelseperspektiv, sosial utjevning og bedre læringsresultater. Det er hevet over enhver tvil at uten mat og drikke duger helten ikke.

Når 1 av 4 8.klassinger og 1 av 8 4.klassinger ikke spiser i løpet av skoledagen er det grunn til bekymring. Mange land vi ønsker å sammenligne oss med har lange tradisjoner med gratis skolemat og enkelte norske kommuner har de senere åra innført et gratis måltid.

En del kommuner delfinansierer og andre igjen velger kostbare private abonnementsordning hvor foreldrene betaler hele regninga. Dette bidrar til økte sosiale forskjeller.

I Ullensaker kommune pågår et skolematprosjekt hvor elevene ved Gystadmarka ungdomsskole tilbys frokost og lunsj for kr. 350,- pr. mnd. (ca. 17,50 pr. dag). Prosjektet skal evalueres våren 2019 og vi har ingen garanti med Ullensaker kommunens økonomi at dette videreføres.

Arbeiderpartiet sentralt var gjennom valgkampen 2017 svært positive til servering av et daglig skolemåltid. La oss håpe dette ikke kun var usunt valgflesk, men et troverdig, sunt og næringsrikt tilskudd til partiprogrammet som vedtas på Landsmøtet 2019.

La oss gjennom statsbudsjettet sikre ALLE barn og unge i grunnskolen sosial likhet over et næringsrikt og godt måltid.

Ullensaker Arbeiderparti vil:

Innføre gratis skolemat i grunnskolen.

Styrets innstilling: Vedtas

5. Munnsykdommer og tenna en del av kroppen – må frontes av Ap sentralt!

Forslagsstiller: Vinjar Tufte

Ap-landsmøtet vedtok allerede i 2009 at tannbehandling i sterkere grad skal innordnes i helsesystemet med egenandeler på lik linje med resten av kroppen.

Dette er en gjentakende sak hvert år, men Ap sentralt har ikke fulgt den opp. Støre har ikke frontet den i media ennå! Tenna en del av kroppen – saken er en vintersak i valgkampen – også for kommunevalget. Folk merker seg hva Ap sentralt går inn for og det påvirker dem også å stemme Ap lokalt.

Frustrasjonen stiger hos mange Ap-tilhengere over denne tausheten fra Ap!

UAp ber Ap sentralt om å ta signalene fra de mange partilag på alvor og fronte «Tenna en del av kroppen» tydelig i media. Dette vil kunne påvirke til flere Ap-stemmer også i årets kommunevalg!

Styrets innstilling: Anses ivaretatt i eksisterende politikk

6. Saudi-Arabias fengsling og pisking av Raif Badawi med flere må stoppes

Forslagsstiller: Vinjar Tufte

Dette er en årgangssak som må gjentas fordi Ap sentralt ennå ikke har fulgt den opp! Saudi-Arabia som stat har i 5 år holdt fengslet og pisket bloggeren Raif Badawi og mange andre demokratiforkjempere for deres moderate ytring for ytringsfrihet og demokrati i Saudi-Arabia. Flere demokratiforkjempere har fått dødsdommer. Amnesty arrangerer månedlige protestaksjoner foran Saudi-Arabias ambassader i veldig mange land. I Norge skjer dette

hver første fredag i måneden kl 9.00 – 9.30 og er godt kjent blant mange. De fleste politiske partier har vært representert og holdt appell i disse aksjonene, bl.a. AUF, men ikke Det norske arbeiderpartiet.

UAp anmoder sterkt AP sentralt til å engasjere partiet i denne saken. Norske myndigheter må påvirkes til sterkere signaler overfor Saudi-Arabia om brudd på menneskerettighetene samt å stoppe Norges eksport av våpenmateriell til landet.

Styrets innstilling: Anses ivaretatt i eksisterende politikk

7. Kongedømme til helhetlig demokratisk konstitusjon

Forslagsstiller: Vinjar Tufte

Dette er en prinsipiell årgangssak som må prøves i tråd med at støtten vokser i både Ap og andre partier. I henhold til media og befolkningsundersøkelser ville de fleste nordmenn ikke valgt et arvemessig kongedømme som konstitusjon for Norge i dag. Et kongedømme er prinsipielt uforenlig med et demokratisk styresett. Det er manges oppfatning at Norges kongefamilie i dag utgjør sin rolle på en fornuftig måte, men det må ikke være til hinder for å starte forberedelsene til å innføre en helhetlig demokratisk styringsform i Norge i takt med tiden og inkluderende prinsipper. For hvert år er det flere Ap-representanter på Stortinget som støtter SV's forslag om avskaffelse av kongedømmet og i stedet overgang til republikk eller annen helhetlig demokratisk konstitusjon for Norge.

UAp mener at Ap sentralt må støtte forslaget om å starte en utredning og bred debatt for å finne ut hvordan vi best skal få i stand en helhetlig demokratisk konstitusjon i stedet for et arvemessig kongedømme i Norge.

Styrets innstilling: Avvises

8. Økt beredskap ved strømforsyning

Forslagsstiller: Vinjar Tufte

Det erfares ved strømbrydd at både mobil og nødnett faller ut etter noen få timer. Dette gjelder hele landet og utgjør en meget stor sikkerhetsrisiko på mange måter. I tillegg til at boliger blir kalde faller all kommunikasjon ut også for våre nødetater. Ved i tillegg stengte veier av ras blir steder helt isolerte og uten kommunikasjon. Kan det tenkes at teleoperatørene (som Telenor) er lovpålagt alt for få timers batteritid ved strømbrydd for sine sende/antennestasjoner?

UAp vil at Ullensaker kommune sjekker det kommunale sikkerhet og beredskapssystem og sørger for eventuell styrking.

UAp vil at Ap sentralt fronter saken sterkere i media og for endring av lovpålagte timers backup for teleoperatørenes sende/antennestasjoner.

Styrets innstilling: Avvises til fordel for forslag 9

9. Styrk nødnett

Forslagsstiller: Styret

Nødnett har ved flere anledninger falt helt eller delvis ut ved strømbrudd. Med henvisning til flere hendelser i 2018 med krevende værforhold og strømbrudd har ikke nødnett bistått nødetatene slik det var tiltenkt. Dette gjør det vanskelig for nødetatene å opprettholde den beredskapen som er nødvendig under vanskelige forhold hvor befolkningen er sårbare.

Ullensaker Arbeiderparti vil;

Styrke nødnett og sørge for forsvarlig opptid på nødnett etter strømbrudd.

Styrets innstilling: Vedtas

Forslag innkommet etter fristen

10. Todeling av foreldrepermisjonen

Forslagsstiller: Ullensaker AUF

Grunnlaget for et mer likestilt samfunn starter allerede i barneårene. Mange barn blir fra ung alder eksponert for klare kjønnsroller, både i hjemmet, i barnehage og skole i tillegg til på fritiden. I barnehagen er det en klar overvekt av kvinnelige ansatte og i hjemmet er det fremdeles slik at mødre tar ut størst del av foreldrepermisjonen, og gjør det meste av husarbeidet.

Foreldrene har enorm påvirkning på sine barn, dette gjelder også i utformingen av kjønnsroller. Det er fremdeles slik at mor bruker klart mest tid med barnet i dets første leveår og at far ofte velger jobb foran pappapermisjon. Slike strukturer legger føringer for hvordan barnet opplever foreldrerollene og setter premisset for hvilken rolle barnet selv føler den må utfylle, knyttet til sitt eget kjønn. Arbeiderpartiet mener at en todeling av foreldrepermisjonen er et steg i riktig retning.

Arbeiderpartiet mener at:

- foreldrepermisjonen skal todeles
- far/medmor skal ha selvstendig opptjeningsrett på foreldrepenger

11. Sosial boligpolitikk for alle

Forslagsstiller: Ullensaker AUF

Et trygt sted å bo er definert som et basisbehov gjennom FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter, men for mange er stigen i boligmarkedet trukket opp for lengst. I Norge er det ifølge SSB mellom 170 000 og 280 000 som kan defineres som vanskeligstilte på boligmarkedet.

Særlig krevende er det for ungdom, kvinner i utsatte yrker, i ufrivillige deltidsstillinger og personer med flerkulturell bakgrunn. Arbeiderpartiet mener derfor at flere bør inkluderes i boligmarkedet gjennom å styrke Husbanken, utvide startlånordningen, ta i bruk leie-til-eie-modellen på nasjonalt plan og samarbeide mer med utbyggere og boligbyggelag.

Den sterke prisutviklingen har gjort boligmarkedet utilgjengelig for mange mennesker. Egenkapitalkravet er nødvendig for å bremse gjeldsveksten i samfunnet, men samtidig er det nettopp egenkapitalkravet som bidrar til å utestenge de som er vanskeligstilte på boligmarkedet.

Arbeiderpartiet vil øke boligbyggingen, og gjennomføre et løft for den sosiale boligpolitikken. Leie-til-eie-modellen, som har vært utprøvd i mange kommuner over flere år, må løftes til å bli en del av den nasjonale boligpolitikken. Leie-til-eie innebærer at kjøper betaler ned boligen over tid, slik at mennesker som ellers ikke hadde kvalifisert etter egenkapitalkravet kan skaffe seg sin egen bolig. Leie-til-eie må utvides til alle kommuner, og Husbanken må stille med finansiering for de som er vanskeligstilt på boligmarkedet. Staten må inngå forpliktende samarbeid med boligbyggelag og utbyggere, med sikte på å etablere flere leie-til-eie-prosjekter med finansiering fra Husbanken.

I følge NIBR finnes det rundt 4000 bostedsløse i Norge. Ettersom det å ha et sted å bo er definert som et basisbehov gjennom FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter, vil styrke overnattingstilbudet for bostedsløse og lovfeste retten til varig tilrettelagt bolig for vedvarende bostedsløse. For å skaffe bedre oversikt over bostedsløse og vanskeligstilte på boligmarkedet må det gjennomføres en ny nasjonal kartlegging av bostedsløse.

Arbeiderpartiet vil:

- At startlån skal være tilgjengelig for ungdom som egenkapital og skal vurderes etter inntekt og formue

- Øke og justere integreringstilskuddet som følger med flyktninger til kommunen der de bosettes, i henhold til lokale boligpriser og eventuelt andre tungtveiende hensyn
- Sikre barnefamilier kontinuitet i boforhold i kommunale boliger
- Ha familievennlige kommunale boliger som sikrer barn trygge og tilfredsstillende oppvekstsvilkår
- At kommunale boliger skal etableres spredt i kommunene
- Lovfeste retten til varig tilrettelagt bolig for vedvarende bostedsløse
- At det innføres en rett til midlertidig botilbud til bostedsløse, samt dagbøter som sanksjonsmulighet om kommuner og NAV ikke sikrer botilbud for bostedsløse
- At alle kommuner tar i bruk leie-til-eie-modellen som del av den sosiale boligpolitikken
- Innføre rett til leie-til-eie med finansiering gjennom Husbanken for vanskeligstilte på boligmarkedet
- Inngå forpliktende samarbeid mellom kommuner, stat og boligbyggelag med sikte på å ta i bruk leie-til-eie-modellen i flere utbyggingsprosjekter
- Etablere flere ikke-kommersielle utleieboliger

12. Olje og gass

Forslagsstiller: Ullensaker AUF

FNs klimapanel la i 2018 frem en ny klimarapport om konsekvensene av menneskeskapte klimagassutslipp. Rapporten slår fast at verdenssamfunnet ikke har kommet langt nok, artsmangfoldet vil dø ut, millioner av mennesker vil bli drevet på flukt og økende ekstremvær vil endre måten vi lever på hvis vi ikke begrense den globale oppvarmingen. Verden har 12 år på seg til å redde klimaet, da kan vi ikke fortsette i dagens tempo i olje- og gassutvinning.

I dag vet vi at tunge oljefelt som Johan Castberg ligger an til å bli ulønnsomme for staten over tid. I møtet med nye fornybare energikilder og en fallende oljepris, hvor store investeringer i olje og gass ikke vil bli lønnsomme for Norge, så er det økonomisk uansvarlig å si ja til nye konsesjonstildelinger.

Det er et paradoks at vi fortsatt har svært gunstige ordninger til leting og utvinning av olje og gass som ikke er i tråd med klimaforpliktelsene våre, og som det er veldig usikkert om kommer til å bli økonomisk lønnsomt. Klimaloven forplikter Norge til å gjennomføre 40% utslippskutt innen 2030 og Arbeiderpartiet mener det må gjennomføres politikk som gjør at vi når denne målsetningen.

Arbeiderpartiet vil:

- Avskaffe leterefusjonsordningen, redusere friinntekten og bruke midlene på fornybare næringer.
- Ha full stans av nye konsesjonstildelinger og ha en styrt avvikling av petroleumsindustrien med full avvikling i 2035.
- At det ikke skal gjøres nye lete- og prøveboringer
- Avskaffe TFO-ordningen (tildeling av forhåndsdefinerte områder)
- At Norge skal være et samfunn med null utslipp i 2050
- Fjerne regnskapsfordelene i petroleumsindustrien
- Bruke andelen fra CO2-avgiften på sokkelen og sette disse midlene inn i Klimateknologifondet
- Ha en egen oljekommisjon i Norge inspirert av Tyskland der målet er å en konkret plan for avviklingen av norsk oljeindustri.
- Ha et sysselsettingsprogram som skal styre kompetansen i oljenæringa over mot fornybare næringer

13. Forby atomvåpen

Forslagsstiller: Ullensaker AUF

Arbeiderpartiet er dypt bekymret for den økende risiko som atomvåpen utsetter oss for. Verden har mange ganger vært på randen av kjernefysisk katastrofe som følge av spenninger, misforståelser, tekniske feil og ulykker. Å fortsette å satse på kjernefysisk avskrekking setter livet på jorda i fare.

FN-traktaten som forbyr atomvåpen er et viktig skritt på en lang vei mot en atomvåpenfri verden, men Norge har ikke undertegnet denne. Å undertegne bidrar til at atomvåpen stigmatiseres som uakseptable våpen for alle land. Slik kan vi få en ny bevegelse i det fastlåste arbeidet med gjensidig og balansert kjernefysisk nedrustning og deretter avskaffe disse våpnene.

Arbeiderpartiet vil:

- At Norge skal undertegne og ratifisere FN-traktaten som forbyr atomvåpen, og i påvente av dette ønske den velkommen og delta som observatør på statspartsmøtene.

14. Landbruk

Forslagsstiller: Ullensaker AUF

Arbeiderpartiet ønsker å satse på norsk matproduksjon, og vil gjøre landbruket mer bærekraftig og fremtidsrettet. Omlegging til et bærekraftig landbruk har stort potensiale for å binde karbon i jorda, øke fruktbarheten og kutte klimagassutslipp. Arbeiderpartiet ønsker økt bruk av naturgjødsel, og at gjødslingen på de store brukene skal foregå med større presisjon. Vi vil ha et tak for giftstoffer i matproduksjon og at gårdsdyr som hovedregel skal fores på norskprodusert for. Arbeiderpartiet vil redusere svinnet i norsk landbruk, og sørge for at spiselig mat som i dag kastes, kommer til nytte.

I Norge er rundt 3 prosent av landområdene dyrkbar mark. 1 prosent er matjord av kvalitet til å dyrke korn og andre matvarer vi kan spise direkte fra jorda som frukt, grønnsaker og bær. Matjorda er en sårbar ressurs som vi må forvalte på en god måte for å sikre fremtidig matproduksjon. Mye av den beste matjorda ligger rundt de største byene, og hvert år forsvinner det 6 kvadratkilometer dyrkbar mark i Norge. Dette er et areal som tilsvarer 1500 fotballbaner. Vi har ikke råd til å kaste bort en så viktig ressurs. Derfor vil Arbeiderparti ha et enda strengere vern av matjord.

Arbeiderpartiet vil:

- Utrede miljødifferensiering av produksjonsstøtten.
- Endre miljøtilskuddet etter modell fra Østerrike
- Alle nye landbruksmaskiner skal være utslippsfrie innen 2025.
- Innføre statlige retningslinjer for å hindre utbygging av myrer og våtmarker
- Gjøre tilskuddsordningen for presisjonsgjødsling permanent og nasjonal
- Øke andelen økologisk landbruk, og øke bruken av naturgjødsel i det konvensjonelle landbruket.
- Stille strengere krav om sprøytemiddelbruk
- At kraftfor ikke kan stamme fra regnskogen og som hovedregel være norskprodusert
- Endre definisjonen av selvforsyningsgrad til å omhandle nødvendige næringsstoffer befolkningen trenger, heller enn ulike produkter.
- Innføre et strengere regime for å ivareta jordvernet og forankre det i Jordloven og plan- og bygningsloven, og tas hensyn til i NTP.

15. Grønn transport

Forslagsstiller: Ullensaker AUF

I Norge står transportsektoren for 25% av de totale norske utslippene. Det vil derfor være nødvendig med omfattende kutt i denne sektoren for at Norge skal kunne nå de målene som er satt i Paris-avtalen. Arbeiderpartiet mener at man må se på nye og mer miljøvennlige måter å frakte varer, tjenester og mennesker på.

For å få ned utslippene i transportsektoren er det særlig to aspekter som er viktige å satse på: Man må klare å effektivisere transportsystemene og få ned trafikkvolumet. Vi i Norge må benytte oss av miljøvennlig transportmidler og være et forbilde for resten av verden. De største byene har et særlig ansvar i å flytte mennesker over til klimavennlige reisemåter, men Arbeiderpartiet vil ta hele landet i bruk for å få innbyggere til å reise mer miljøvennlig.

Arbeiderpartiet vil:

- Styrke CO2-fondet for transportsektoren.
- Si nei til kapasitetsutvidelse på norske veier til fordel for kollektive transportløsninger
- At staten skal dekke opptil 80 % av alle kostnader ved store investeringer i kollektivutbygginger.
- Senke prisene på kollektivtrafikk og ha et nasjonalt ungdomskort på 250 kroner.
- At alle deler av norsk jernbane skal eies og drives av det offentlige.
- At det skal settes i gang et prosjekt for å bygge høyhastighetsbaner mellom de store norske byene
- Innføre en klimadifferensiert flypassasjeravgift som gir reell effekt på klimaet der det finnes andre alternativer til fly.
- Innføre et omstillingsprogram for å vri kompetansen i norske verft mot utvikling av nullutslippsfartøy og ombygging av eksisterende fartøy.
- Forby bestillingen av nye fossile ferger og fossile personbåter innen 2020
- At Norge skal jobbe aktivt for et internasjonalt forbud mot bruk av tungolje i skipsfarten
- Forby all bruk av tungolje i farvann nord for 62. breddegrad innen 2030

16. Forsvarsmateriell

Forslagsstiller: Ullensaker AUF

Over 22 millioner mennesker i Jemen har behov for humanitær hjelp etter flere år med brutal krigføring i landet. Norge har solgt både A- og B-materiell, samt flerbruksvarer til landene i den saudi-ledede koalisjonen. Partene i krigen har stått for omfattende brudd på humanitærretten, og Norge kan ikke være leverandør av noen form for materiell som brukes til krigføring i Jemen. For å hindre at våpen Norge selger til NATO-land brukes av de samme partene rammet av en norsk eksportstans, bør det innføres sluttbrukerklæringer på salg av norsk materiell også til medlemsland av NATO. Av de varene som allerede er solgt til partene i konflikten, bør norske myndigheter granske hvorvidt norske varer har vært brukt til brudd på humanitærretten.

Arbeiderpartiet mener at:

- Norge må innføre full stans i eksport av forsvarmateriell, inkludert flerbruksvarer, til landene som deltar i den saudi-ledede koalisjonen i Jemen.
- Norge må innføre krav om sluttbrukerklæring for eksport til NATO-land, og forsvarmateriell som allerede er eksportert må granskes for å få klarhet i om norske varer har bidratt til brudd på humanitærretten.

17. Et offentlig utdanningsløp

Forslagsstiller: Ullensaker AUF

Et bredt og mangfoldig utdanningsløp har alltid vært et viktig prosjekt for arbeiderbevegelsen. Gjennom en sterk fellesskole og barnehage skal alle barn, uavhengig av bakgrunn og forutsetninger, få de samme mulighetene til å lykkes i livet. Det at alle barn møtes i den samme barnehagen og den samme skolen bygger tillit mellom mennesker i samfunnet vårt. Skolen er et viktig verktøy for å unngå ulikhet og sikre at alle barn skal kunne nå sitt potensiale.

Arbeiderpartiet vil:

- Hindre at skoleeiere skal kunne ta utbytte, og ha en enda strengere kontroll med hvordan skoleeierne bruker datterselskaper for å omgå regelverket.
- At konsesjoner til privat skole drift skal være tidsbegrenset, med krav om ny søknadsprosess og mulighet til demokratisk innvirkning.

- At kommuner og fylkeskommuner skal ha vetorett mot etablering av privatskoler
- Utforme en ny privatskolelov der det ikke gis statstøtte til noen former for kommersielle privatskoler verken med alternativ pedagogikk eller livssyn.
- At det bør spesifiseres at forbudet mot å overføre verdier til skolens eiere også gjelder ved salg.
- Styrke Utdanningsdirektoratet, gjennom tilstrekkelige ressurser til rådighet, slik at de kan gjennomføre et effektivt tilsyn med de private skolene
- At brudd på lov og regelverk må håndheves strengere og følges av bøter og mer effektive sanksjoner
- Utforme en ny privatskolelov
- Ikke gi statsstøtte til skoler med alternativt pedagogisk opplegg eller livssyn
- Innføre en lov som hindrer barnehageeiere å ta ut utbytte og profitt
- At målet om profittfrie barnehager slås fast i barnehagens formålsparagraf
- Sette klare krav i lovverket til eierform og selskapsorganisering, for eksempel etter dansk modell for selveiende institusjoner
- At kommunene sier nei til ytterligere privatisering av offentlige barnehager
- Vri barnehagefinansiering fra stykkprisfinansiering til budsjettstyring og tilskuddskontroll
- At kommunene jobber aktivt for å ta tilbake de offentlige barnehagene i privat regi, f.eks. når en kontrakt med en privat barnehage går ut
- Åpne opp i lovverket for at kommunene får større myndighet til å styre barnehagene de finansierer, uavhengig av eierform
- At kommunene må kunne vedta barnehagestruktur med hensyn til lokalisering, kapasitet og opptak uavhengig av eierform
- Alle private barnehager skal tilslutte seg nasjonale tariffavtaler som regulerer de ansattes rettigheter

18. En yrkesfaglig skolepolitikk

Forslagsstiller: Ullensaker AUF

Skolen utgjør en av de viktigste byggesteinene for resten av livet. Arbeidslivet stiller høyere og høyere krav til kompetanse. Arbeiderpartiet mener at det må være en forutsetning for dagens skolepolitikk at dagens unge får den nødvendige kompetansen og kunnskapen som næringslivet etterspør for å skape morgendagens verdier.

Yrkesfagene i Norge trenger et løft. Det er viktig kompetanse som både offentlig og privat sektor har bruk for i de forskjellige yrkesfagene. I møte med automatisering, eldrebølge og hard utenlandsk konkurranse så er det gjennom et tilstrekkelig antall og kvalifiserte fagarbeidere at vi skal håndtere utfordringene. Da må man ta et tak innen rekruttering, sørge for et sterkt faglig innhold i læretiden og garantere for at lærlingene får et trygt og sikkert møte med arbeidslivet.

For å styrke rekrutteringen til yrkesfag så må samfunnet sikre trygghet og stolthet for de som velger yrkesfag. Ingen ungdommer ønsker å utdanne seg til å måtte gå gatelangs og vente på å få fullføre utdanningen sin, og derfor mener Arbeiderpartiet at man må lovfeste retten til lærlingplass for kvalifiserte elever. Man trenger også en tiltakspakke som gjør det mer økonomisk attraktivt for bedrifter å ta imot lærlinger sånn at større deler av næringslivet føler at det er økonomisk forsvarlig å ha yrkesfagelever i lære i sine bedrifter.

Det er viktig at opplæring og utdanning tilpasses enkeltmennesket, men også at det stilles krav om høy kvalitet som en del av læretiden. Gjennom å styrke opplæringskontorene, få næringslivet involvert i skolen tidlig og innføre krav om lærlingråd i alle fylker kan man sikre at alle lærlinger får en sterk og god faglig oppfølging som sikrer dem den kompetansen de trenger til arbeidslivet. TAF-modellen som gjør til at elever kan vere i skole og i læretid samtidig er en viktig ordning å styrke og spre til andre yrkesfag. Det er viktig at elever føler at man får brukt kunnskapen sin i praksis og få bruke erfaringene man får inn i læringen sin i skolen.

Når yrkesfagelever går ut i arbeidslivet som en del av utdannelsen sin, så er det viktig at de har gode arbeidsvilkår og at deres rettigheter i arbeidslivet blir fulgt opp. Arbeiderpartiet mener derfor at arbeidsrettigheter må bli en del av pensum i den norske skolen. Elever må vite hva som er standarden for lønn, respekt og arbeidstid sånn at de vet når det er noe de burde reagere på.

Arbeiderpartiet mener vil:

- Stille krav til kommunene om å årlig tilby minst en lære plass per 500 innbygger, samt at fylkeskommunen aktivt skal sørge for at det ansettes lærlinger i offentlig sektor
- Kompensere bedriftene for å ta inn lærlinger som har særskilte utfordringer
- At det ved offentlige anbud stilles krav om at de som får anbudet er aktive lærebedrifter og har hatt lærlinger det siste året
- At deler av kostnadene til lære plasser skal finansieres gjennom et fond som alle virksomheter innenfor de ulike bransjeområdene må bidra til

- Øke lærlingtilskuddet tilsvarende det en skoleplass koster
- At alle fylker skal ha et elev- og lærlingombud
- Innføre lærlingeråd i alle fylker etter modell fra Sør-Trøndelag
- Ha lovfestet rett til læreplass
- Overføre TAF-modellen til andre yrkesfag
- Gi folk med fagbrev retten til å ta høyere utdanning innenfor sitt kompetanseområde
- Arbeide for å heve den pedagogiske og faglige kompetansen i lærebedriften slik at lærlingens rettigheter i opplæringsloven blir ivaretatt, og kvaliteten i opplæringen styrkes
- Arbeide for å sikre erstatning ved yrkesskader/yrkessykdom for studenter og elever under praksisperioden
- Alle lærlinger skal få et lærlingbevis hvilket vil gi like fordeler som et studentbevis
- Gi økte midler til opplæringskontoret for å jobbe opp mot bedrifter med lærlingeplasser
- Koble skolen og næringslivet tidlig inn i skolen
- Sørge for at fag- og svennebrev er tilpasset dagens og fremtidens arbeidsliv.
- At det skal opprettes en egen nettside for studenter og lærlinger på vei ut i arbeidslivet
- Sikre at arbeidsrettigheter blir en del av pensum i norsk skole

19. Bistand til bedre sanitære forhold

Forslagsstiller: Ullensaker AUF

Tilgang til grunnleggende vann og sanitærtjenester er en menneskerettighet og forutsetning for et godt liv og en god helse. Hver dag er over en million mennesker på leting etter vann og må samle sitt daglige forbruk der de kan finne det. Forurensset vann dreper om lag 6 000 mennesker daglig, de fleste av dem barn under 5 år. 1,8 milliarder mennesker drikker skittent vann hver dag, og 30 % av verdens befolkning mangler et skikkelig sted å gå på do. Millioner av kvinner bruker flere timer hver eneste dag på å skaffe vann til seg selv, familien og husholdningen, noe som får konsekvenser for deres mulighet til deltakelse i arbeidslivet, skole, demokrati og samfunnet for øvrig.

I følge FNs bærekraftsmål 6 skal vi innen 2030 sikre bærekraftig vannforvaltning og tilgang til vann og gode sanitærforhold for alle. Dette er også en forutsetning for en rekke andre bærekraftsmål, som redusert ulikhet, god utdanning, likestilling og fredelige samfunn. Likevel har øremerket bistand til vann og sanitær sunket globalt med 21 % siden 2012. Om vi skal

være i nærheten av å møte FNs bærekraftsmål må ambisjonsnivået og innsatsen styrkes betraktelig.

Arbeiderpartiet mener at:

- Norge skal opprette et internasjonalt fond som satser på utbygging av vann, kloakk og sanitærtjenester, hvor målet skal være tilstrekkelig tilgang til rent vann og sanitærtjenester for alle
- norsk bistand bør øke støtten og øremerke midler til offentlig utbygging av vann- og kloakksystemer og sanitærtjenester, særlig i urbane strøk. Slike bistandsprosjekter bør lages etter modellen til Skatt for utvikling, der kompetanseoverføring står sentralt
- alle norske bistandsprosjekter som omhandler vann og sanitærtjenester skal inkludere lokale fremtidige brukere av prosjekter, hvor særlig kvinner er representert

20. Avskaffe abortnemndene

Forslagsstiller: Ullensaker AUF

For mange kvinner er abort et krevende valg, med mange etiske problemstillinger knyttet til seg. Arbeiderpartiet mener at kvinners rett til selvbestemt abort er en viktig rettighet som må styrkes. Dagens abortlov slår fast at den gravide er suveren i sin avgjørelse fram til uke 12. Hvis ønsket om abort inntreffer etter uke 12 må den gravide søke til en abortnemnd. For vedtak om innvilgelse fordres enstemmighet. I 2016 behandlet nemndene 654 søknader om abort etter 12. uke, hvorav 569 av disse ble innvilget. Av sakene som gikk videre til den sentrale klagenemnda ble 19 innvilget og 12 avslått. Abortnemndenes overveldende positive vedtak viser at det er etisk og medisinsk forsvarlig å utføre abort til og med uke 18. I Sverige har kvinner rett til selvbestemt abort fram til uke 18. Når vi over en femårsperiode har opplevd at om lag 70 norske kvinner har reist til Sverige og England for å gjennomføre aborter som burde vært gjennomført på deres lokale sykehus, er det grunn til bekymring.

Ved en avvikling av abortnemndene ser Arbeiderpartiet fortsatt behov for rådgivning, veiledning og bistand til kvinner og familier som velger å utføre abort, og mener at tilbud om råd og veiledning alltid bør være tilstede for kvinner som velger å ta abort. Det siste kvinner i en sårbar situasjon trenger er mer skam og skyld. Arbeiderpartiet vil derfor avskaffe ordningen med nemndene og sikre selvbestemmelse frem til uke 18.

Arbeiderpartiet mener at:

- Abortnemndene skal avskaffes, og retten til selvbestemt abort skal utvides til uke 18